EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 3.6.2021
COM(2021) 283 final

2018/0197 (COD)

KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi määruse vastuvõtmise kohta

2018/0197 (COD)

KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi määruse vastuvõtmise kohta

1. TAUST

Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku edastamise kuupäev (dokument COM(2018) 372 final – 2018/0197 COD)):	29. mai 2018
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse kuupäev:	17. oktoober 2018
Regioonide Komitee arvamuse kuupäev:	5. detsember 2018
Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoha vastuvõtmise kuupäev:	26. märts 2019
Muudetud ettepaneku edastamise kuupäev (dokument COM(2020) 452 final - 2018/0197 (COD)):	28. mai 2020
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega konsulteeriti ja komitee otsustas arvamust mitte esitada	/
Regioonide komiteega konsulteeriti ja komitee otsustas arvamust mitte esitada	/
Nõukogu esimese lugemise seisukoha vastuvõtmise kuupäev:	27. mai 2021

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRK

Komisjoni ettepanekus sätestatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) ja Ühtekuuluvusfondist antava toetuse erieesmärgid ja kohaldamisala, pidades silmas nende fondide panust üldisesse eesmärki tugevdada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingus.

3. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

Nõukogu seisukohas on mõne üksiku erandiga säilitatud komisjoni kavandatud määruse ülesehitus ja fondidest toetuse saamise tingimused, mis on määratletud toetuse erieesmärkide ja kohaldamisala all.

Peamised muudatused on seotud järgmisega:

- võimalus täita keskendamisnõudeid kas riiklikul või piirkonnakategooria tasandil (suurem paindlikkus);
- valdkondliku keskendamise nõuete piiratud leevendamine järgmisel viisil:
    - kohaldatavate keskendamiskünniste vähendamine suhteliselt vähem jõukate riikide või piirkondade puhul (liikmesriigid, mille kogurahvatulu suhtarv on 100 % ELi keskmisest või alla selle, samuti ülemineku- ja vähem arenenud piirkonnad); teisest küljest on enam arenenud piirkondadele ja riikidele kehtestatud poliitikaeesmärgi nr 2 („Keskkonnahoidlikum Euroopa“) puhul miinimumnõue 30 %;
    - Ühtekuuluvusfondi raames keskkonna- ja kliimasõbralike kulutuste arvesse võtmine valdkondliku keskendamise nõuete täitmisel;
    - äärepoolseimatele piirkondadele ja hõredalt asustatud aladele ettenähtud eraldiste väljaarvamine keskendamisnõuete kohaldamisest;
- erieesmärkide „Linnaline liikumiskeskkond“ ja „Digitaalne ühenduvus“ üleviimine poliitikaeesmärgi nr 3 alt valdkondliku keskendamise nõuetega hõlmatud poliitikaeesmärkide alla (vastavalt poliitikaeesmärgid nr 2 ja nr 1). Sellise üleviimise mõju on leevendatud, piirates nende sektorite maksimaalset lubatud osa valdkondliku keskendamise nõuete täitmises.

Seoses erieesmärkidega on pandud täiendavat rõhku kolmandate riikide kodanike, sealhulgas rändajate integreerimisele ning kultuuri ja säästvasse turismi investeerimisele.

Toetuse kohaldamisalast välja jäetud valdkondade puhul puudutab peamine muudatus fossiilkütustega seotud investeeringute rahastamiskõlblikkust: maagaasiga seotud investeeringud on teatavatel tingimustel väga vähesel määral rahastamiskõlblikud. Selle mõju on leevendatud rahastamiskõlblike investeeringute piiratud määratlusega, selliste investeeringute toetamiseks kasutatavatele vahenditele ülempiiri seadmisega (vähem kui 1 % ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kogueraldisest) ja ajaliste piirangutega. Toetuse kohaldamisalast üldiselt välja jäetud valdkondade suhtes on kehtestatud ka mõned piiratud erandid juhul, kui seda põhjendatakse näiteks lennujaamataristusse või jäätmekäitlusse tehtavate sihtotstarbeliste investeeringutega. Lairibataristusse ja raudteeveeremi ostmiseks tehtavate investeeringute väljajätmine on kaotatud – nende suhtes kohaldatakse jätkuvalt täies ulatuses riigiabi eeskirjade asjaomaseid tingimusi.

Lisatud on viide stabiilsuse ja kasvu paktile. Komisjoni rakendamisvolitusi, mida võib kasutada erandjuhtudel, on piiratud.

Rõhutatud on fondidele aluslepinguga seatud eesmärke ja fondide panust sotsiaalsesse, majanduslikku ja territoriaalsesse ühtekuuluvusse ning ebasoodsas olukorras olevate piirkondade, sealhulgas maapiirkondade ning ebasoodsate looduslike või demograafiliste tingimustega piirkondade tähtsust. Ebasoodsas olukorras olevate piirkondadega seoses on lisatud eraldi säte, mis võimaldab eraldada neile piirkondadele vahendeid liikmesriikide koostatud partnerluslepingute raames.

Tugevdatud on linnamõõdet: ERFi vahenditest, mis on eraldatud liikmesriigi tasandil tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames, tuleb kestliku linnaarengu meetmete tarbeks eraldada 6 % asemel 8 %.

Uus piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute komponent on viidud Interregi määrusest üle ERFi ja Ühtekuuluvusfondi määrusesse ning täpsustatud on selle haldamise viisi.

4. JÄRELDUS

Nõukogu seisukoht kujutab endast tasakaalustatud kompromissi, milles on alles jäetud komisjoni ettepanekus sisalduv tasakaal ja komisjoni ettepaneku eesmärgid.